

Stockholm den 5 maj 2023

R-2023/0678

Till Klimat- och näringslivsdepartementet

KN2023/00937

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 4 april 2023 beretts tillfälle att yttra sig över promemorian Tillfällig åtgärd för att underlätta för försvarsövningar under särskilda förhållanden.

Sammanfattning

Advokatsamfundet har i huvudsak ingen erinran mot förslagen. Det är emellertid viktigt att det mer långsiktiga och övergripande behovet av att ändra villkor och krav på försiktighetsmått som är alltför begränsade i förhållande till behovet av att kunna genomföra samövningar med utländska förband, verkligen hanteras i ordinarie tillståndsprövningar och anmälningar enligt miljöprövningsförordningen. Det vore också önskvärt med ett förtydligande av hur Försvarsinspektören för hälsa och miljö ska utöva tillsyn över verksamheten med hänsyn till den nu föreslagna bestämmelsen.

Synpunkter

Som framgår av promemorian är Försvarsmakten, i likhet med andra verksamhetsutövare, skyldig att följa de villkor och krav på försiktighetsmått som gäller i fråga om Försvarsmaktens tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter.

Advokatsamfundet kan dela den uppfattningen om t.ex. buller från militär verksamhet som kommit till uttryck vid åtskilliga tillfällen tidigare, nämligen att verksamheten inom totalförsvaret har en sådan övergripande samhälls- eller miljöbetydelse att toleransen mot störningar i vissa fall måste vara högre än för andra verksamheter. Advokatsamfundet

instämmer även i att hinder mot Försvarsmaktens övningar med utländska försvarsmakter måste undanröjas så snart som möjligt och då är det inte ett alternativ att åstadkomma ändringar av villkor och krav på försiktighetsmått genom sedvanliga tillståndsprövningar eller anmälningar om ändrad verksamhet. Det är därför rimligt att Försvarsmakten får rätt att avvika från de villkor och försiktighetsmått som gäller. Detta bör dock endast kunna ske under förutsättningen att den rätten begränsas på det sätt som framgår av promemorian och att det mer långsiktiga och övergripande behovet av ändringar som kan förutses, verkligen hanteras i ordinarie tillståndsprövningar och anmälningar enligt miljöprövningsförordningen.

Rätten att avvika från de villkor och försiktighetsmått som gäller enligt tillstånd eller föreläggande begränsas enligt förslaget på två sätt; dels i tiden, dels till situationer då det är nödvändigt för det militära samarbetet med andra länder. Det utökade utrymmet begränsas inte på något annat sätt, t.ex. genom angivande av en gräns för de högre bullerriktvärden som får accepteras. Hur Försvarsinspektören för hälsa och miljö ska utöva tillsyn över verksamheten med hänsyn till den nu föreslagna bestämmelsen är därför inte tydligt. Ett av syftena med den underrättelseskyldighet som föreslås i andra stycket i den nya paragrafen, torde vara att möjliggöra för Försvarsinspektören för hälsa och miljö att skilja mellan å ena sidan avvikelser som är godtagbara och å andra sidan villkorsbrott som föranleder åtgärder från tillsynsmyndighetens sida (t.ex. att anmäla straffbara överträdelser till åtal). Det är emellertid oklart vilken inriktning tillsynen ska ha när det väl rör sig om samövningar som gör avvikelser nödvändiga. Advokatsamfundet anser att ett förtydligande i detta avseende är nödvändigt.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander